



Илија ПСАЛТИРОВ

9 МАЈ - ДЕН НА ЕВРОПА

Кога на 9 мај 1950 година тогашниот министер за надворешни работи на Франција, Роберт Шуман, ја промовираше идејата за создавање заедница за јаглен и челик меѓу дел од европските држави, сигурно никој не можеше да претпостави дека од таа идеја ќе израсне еден голем европски дом, денес познат како Европска унија. Дом на 25 држави и дом-мечта за уште неколку европски држави, меѓу кои и Македонија. Оттука, стана традиција на европските држави, без оглед дали се или не се членки на Унијата, секоја година да го слават 9 мај, не само како Ден на победата над фашизмот, туку и како Ден на Европа. Во Македонија овој ден се празнува веќе петта година (колку за информација, не е неработен), што значи веќе преминува во традиција, а како носител на активностите во врска со прославата се јавува Европското движење во Република Македонија (ЕДРМ), кое е едно од најстарите граѓански здруженија или популарно речено Невладина организација (НВО) во земјата. Како годинава се одбележа овој сеоевропски празник кај нас, ќе дознаете во текстов, а воедно и ќе прочитате на кој начин беше третиран настанот од страна на медиумите во Македонија, имајќи предвид дека сме земја кандидат за полноправно членство во Европската унија. По некоја случајност, авторот на текстов е генерален секретар на ЕДРМ, а беше и проект менаџер на 9 мај, Денот на Европа за 2006 година. Затоа дозволете ми да ве запознаам со настаните кои ги организиравме по тој повод под мотото "Европа мојот дом", како и да ви ги објаснам целите кои сакавме да ги пос-

тигнеме преку низата манифестации, кои се организираа во повеќе градови ширум Републикава. Имено, идејата за организирање низа отворени настани за јавноста со кои би се одбележал Денот на Европа е со цел да се промовираат европските вредности и идеали, но и да се приближи "европеизацијата" и до обичните граѓани, затоа што проверува чувството дека премногу е институционализирано прашањето за влез во ЕУ. Вообичаено проектот е поддржан од Делегацијата на Европската комисија во Скопје, фондацијата "Конрад Аденауер" (името го носи по еден од основачите на ЕУ), Советот на Европа, а со поддршка и на Секретаријатот за европски прашања при Владата на РМ. Од друга страна, оваа година поддршка дадоа и неколку познати фирми, но и медиумски куќи (само неколку), кои несебично помогнаа на свој начин во успешната реализација на проектот. Беше предвидено почетокот на проектот да се одбележи на прес-конференција, на која покрај проект менаџерот, учествуваа специјалниот претставник на ЕУ во Македонија и шеф на делегацијата на Европската комисија во Скопје Н.Е. амбасадорот Ерван Фуере, официјалниот претставник на фондацијата "Конрад Аденауер", господинот Улрих Клемпан и директорот на канцеларијата на Советот на Европа во Скопје, господинот Горѓи Јовановски. За жал, освен претставник на МПМ (медиумски покровител) и телевизиската Канал 5, ниеден друг медиум не присуствуваше на прес-конференцијата, иако мора да се спомне дека и радиото Антена 5 несебично го промовираше проектот. За време на реализацијата на предвидените манифестации низ земјата, само неколку локал-

ни медиуми, посебно би ги издвоил охридските, дадоа свој професионален придонес кон успешната прослава на Денот на Европа, преку континуирано покривање на настаните, секој во својот град, соодветно. За жал, големите медиумски куќи (печатени и електронски медиуми) и покрај присуството на некои од настаните, не најдоа ниту минута, односно ред, место во нивните новинарски прилози за промовирање на проектот и за пренесување на пораките кои ги носеше секој настан. А навистина имаше одлични трибини, како на 3 мај во Велес, така и на 4 мај во Кочани и во Штип, потоа во Битола и во Охрид, каде беа преполни салите во кои се одржуваа трибините на теми блиски до граѓаните, а поврзани со евроинтеграционите процеси. Особено атрактивен настан за пошироката јавност беше хепенингот кој се одржа на градскиот плоштад во Охрид на 6 мај, каде покрај петнаесеттина познати музички имиња, кои ја забавуваа публиката, со дваесет прекрасно уредени штандови се претставија и најголем дел од европските амбасади во Република Македонија. На езерото беше организирана величествена регата, со учество на 25 кајаци, од кои секој обележан со по едно знаме на земја-членка на ЕУ и еден кајак со македонско знаме, а сите следени од триесеттина едрилицы. Идејата беше да се прикаже симболичниот приказ на историскиот развој на ЕУ, а особено односите на Македонија со Унијата, со што се даде и едукативен карактер на целата манифестација. Сè ова придонесе настанот да биде посетен од повеќе од 10.000 посетители. Жално е што ниеден медиум не ја пренесе пораката на децата од Македонија до Ев-

ропската унија, зашто тоа навистина беше силна порака, особено во поглед на визиониот режим. На овој настан следуваа и Европскиот ден на културата во Скопје, одбележан со две кино-проекции на европски филмови, ревијален натпревар во мал фудбал меѓу екипите на Македонија и ЕУ и голема европска журка, како и студентскиот семинар на Универзитетот на југоисточна Европа во Тетово, каде се дружеа студенти од петте универзитети во државава, за да се заврши на 9 мај, со меѓународна конференција, свечена академија и коктел. На свечената академија му беше доделено специјално признание на маестро Борис Трајанов, за посебни заслуги за промовирање на македонската култура во Европа, како и за промовирање на европската идеја, преку изјавите дадени во изминатиот период. Навистина, впечаток е дека сите кои присуствуваа на спомнатите настани ја доживеаја Европа на поинаков начин, но не и медиумите, кои освен изјавите од дел од присутните учесници во врска со дневно-политичките настани во земјата, не им дадоа соодветен простор на настаните во чест на одбележувањето на Денот на Европа. Крајниот заклучок е дека, покрај потребата од подинамично едуцирање на широка популација за прашањата поврзани со евроинтеграциите, особено неопходна е едукација на новинарите (секоја чест на одредени исклучоци) во сите пишани и електронски медиуми, зашто се чини дека проблематиката на евроинтеграции воопшто не им е позната, иако често пати прават прилози на таа тема. Но, нели нашиот народ вели дека "човек учи додека е жив", па затоа почитувани новинари, повелете прашајте!